

2

Mijnheer de Voorzitter, leden van het Bestuur,
Zeer Geachte Dames en Heren,

Dit jaar kreeg ik weer het zeer vererende verzoek van de voorzitter van de NESWA, de heer Harry Schols, de herdenkingstoespraak te houden voor de Nationale Dodenherdenking 1999.

Wij ouderen, als wij terugkijken op de laatste 55 jaar, zullen onszelf waarschijnlijk weleens afvragen waarom er zoveel anders is uitgelopen in het wereldgebeuren dan wij toen verwachtten. En wij zullen ons ook weleens afvragen of onze doelstellingen van toen, eigenlijk niet beter waren, dan wat er uiteindelijk van geworden is.

En dit geldt vooral voor de Nederlanders, die 55 jaar geleden internationaal nog van belang waren.

Wij kunnen ons zeker afvragen waarom praktisch niets over is van wat wij op politiek en parlementair gebied achterlieten in Indonesië. En hetzelfde geldt voor alle ideeën en staatkundige veranderingen, die onze neven in Zuid-Africa uitvoerden, ook om elk volk van dat land vrijheid en zelfbestuur te geven.

De vraag is: Waren wij verkeerd of speelden er andere krachten een rol bij, die niet gebaat waren met zelfbestuur van individuele groepen, krachten waar wij niet tegenop konden.

Wat Indonesië aangaat weten wij uit het Rapport Visman van 1940-1941 dat het overgrote deel van de Indonesiërs een federale staat wilden en niet een eenheidsstaat gedomineerd door Java.

Zij, de meerderheid van de Indonesische volken, zijn echter gefrustreerd in hun plannen en wensen, door de illegale machtovername van de deelstaat van Dr. Soekarno. Deze overname werd internationaal getolereerd en aangemoedigd in de Verenigde Naties en de Verenigde Staten.

De vraag is weer "Waarom". Waarom wilde de internationale wereld een eenheidsstaat hebben en niet een federale staat, zoals gewenst door de meerderheid van de Indonesische volken?

~~Was het omdat een eenheidsstaat makkelijker te manipuleren valt?~~

En het resultaat van deze verwerping van het Nederlands-Indonesische concept is nu voor iedereen duidelijk.

Enorme en desperate armoede, plundering van de natuurlijke rijkdommen, opstanden, moordpartijen, de ontrechting van de Papoea's, gevechten op Ambon tussen de lokale Christenen en de voornamelijk ingevoerde Moslims. En zo kan men doorgaan.

0-0

Maar er is ook een ander land, waar onze neven, de Zuid-Afrikanders, geprobeerd hebben een gebied bestuurbaar te maken, waar vijf verschillende zwarte volken, een Indiase groep, een gekleurde groep, en een gespleten blanke groep samen moeten leven.

Zij, de Afrikanders, waren ver gevorderd in het bereiken van een goede en politiek eerbare oplossing, maar ook daar traden krachten op die sterker waren. Krachten, die het blijkbaar niet kon schelen of bepaalde groepen en volken onderdukt zouden worden, zolang er maar een centrale regering was, die makkelijk bespeeld kon worden.

Wat men daar ziet is massale werkloosheid, vlucht van kapitaal en van vele blanke groepen,

enorme corruptie, roofovervallen en verlammeende armoede en uitzichtloosheid voor zowel zwart als blank.

F In het volgende ~~part~~ hoop ik U een ander en mijn inziens een beter beeld te geven van wat werkelijk in Zuid-Afrika gebeurde in de tachtiger jaren en dat er eigenlijk weinig is waarvoor men zich zou moeten schamen.

F Ik haal daarbij een voordracht aan, die ik in 1989 gaf voor het ^{Royal} ~~Institute~~ ^{for} International Affairs.

Ik hoop, dat U het mij niet wilt kwalijk nemen, als ik in het Engels stukken van deze voordracht aanhaal.

^{I gave this lecture}
Please remember that ~~this was~~ in 1989, ten
years ago.